

Bamble kommune
Postboks 80
3993 LANGESUND

Dato: 25.04.2022
Vår ref: 20/01840-4
Deres ref:

Uttalelse til høring og offentlig ettersyn av rullering av kommuneplanens arealdel for Bamble kommune

POST- OG BESØKSADRESSE

Ladebekken 50
7066 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00

E-POST post@dirmin.no

WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883

SWIFT DNBANOKK

IBAN NO5376940505883

ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR

TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 10. mars 2022.

DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnyttning av mineralske ressurser, og skal bidra til størst mulig samlet verdiskaping basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. Vi forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i saker etter plan- og bygningsloven.

Sentrale mål i mineralforvaltningen er å sikre tilgangen til mineralressursene i framtida og å hindre at viktige forekomster båndlegges av arealbruk som utelukker framtidig utnyttelse.

Om planen

Bamble kommune sender forslag til kommuneplanens arealdel 2020-2025 ut på høring. Rulleringen kommer som følge av nye sentrale direktiver og forordninger som legger føringer for arealbruken i kommunene. Et viktig tema i rulleringen er fastsettelsen av byggegrensen langs sjø, utvidelse av kulturlandskapsvernområder og endringer av byggeområder. Kommunen varsler samtidig om oppstart av prosess med oppheving av 13 reguleringsplaner.

Uttalelse fra DMF

DMF ga uttalelse til planstrategi og samfunnsdelen til Bamble kommune 27.04.2020 og 09.06.2021. Her pekte vi blant annet på hvilke forventninger som stilles til mineralressurser i planarbeid og anbefalte at temaet forvaltning av mineralressurser tas inn i strategier for å ivareta forekomster og næringsinteresser i samfunnsdelen. Dette ble i liten grad fulgt opp og kommunens mineralressurser er ikke belyst i plandokumentene. Kommunen har dermed ikke tydelig forankret hvordan overordnede strategier eller mål kan benyttes i kommunens ressursforvaltning.

DMF ga også uttalelse til varsel om oppstart og planprogram for arealdelen den 23.06.2020 hvor vi anbefalte bruk av hensynssoner for å ivareta mineralske forekomster i kommunen.

Merknader til konsekvensutredning/siling

Kommunen har i konsekvensutredningen/finsiling av innspill til planen vurdert hensynet til en rekke tema der det foreslås ny eller endret arealbruk. Mineralressurser og forekomster vurderes under temaet naturressurser og temaet geologi, med Gea Norvegica Geopark, GeoNorge og Norges geologiske undersøkelse (NGU) som kilder. Det er uklart om kommunen har vurdert alle typer mineralressurser, og DMF forstår ut fra plandokumentene at det kun er gjort en vurdering av ny arealbruk der det finnes grusforekomster. For flere områder med ny arealbruk er det ikke tatt hensyn til berørte forekomster slik de framgår av NGUs mineralressursdatabase¹ og kart². Dette kunnskapsgrunnlaget må legges til grunn, i tillegg til grus- og pukkdatabasen. DMF vil også minne om, som nevnt i vår tidligere uttalelse til planstrategi og samfunnsdel, at det er undersøkelsesrettigheter knyttet til metallforekomster i store deler av kommunen³.

Når konsekvensutredningen ikke identifiserer at kjente forekomster berøres av ny arealbruk, kan forekomster som er viktige for kommunen i dag og i framtida bli båndlagt. DMF har gjennomgått konsekvensutredningen og har merknader til flere vurderinger:

Langrønningen (Gbnr.: 70/1, 7, 16, 17 og 46), Nylende/Rønholt (Gbnr.: 70/2) og Feset (Gbnr.: 73/2, 3, 4 og 9)

Områdene berører malmprovinsen Bamble Nikkelgruver⁴. I en mineralprovins kan det finnes muligheter for funn av mineralske forekomster. I dette området ble det i 2020 gitt undersøkelsesrettigheter til statens mineraler. Endret arealbruk kan potensielt båndlegge muligheten til å undersøke og eventuelt gi tilgang til en forekomst, dette bør gå fram av vurderingene. For Nylende/Rønholt (Gbnr. 70/2) står det i finsilingen at ingen registrerte mineralressurser er registrert for arealet. Området berører feltspatforekomsten Roslandsdalen⁵, hvor betydningen foreløpig ikke er vurdert av NGU. Kommunen bør vurdere om foreslått ny arealbruk er i tråd med hvordan kommunen ønsker å forvalte områder hvor det er kjente forekomster med mineralske ressurser. Kommunen bør også vurdere om det er aktuelt med nærmere undersøkelser av forekomsten før en eventuell båndlegging av ny arealbruk.

Vågøy (Gbnr.: 82/45, 47, og 48)

Det foreslåtte arealet berører feltspatforekomsten Vågøy⁶, som foreløpig heller ikke er vurdert av NGU. Det framgår ikke av konsekvensutredningen at arealet berører denne forekomsten. DMF vurderer imidlertid det at hyttetomtene tas inn i arealdel i

¹ NGU sin industrimineral-, malm- og natursteinsdatabase:

https://aps.ngu.no/pls/oradb/minres_Mi_list_fkom_ks.Alle_fkom?p_kommunenr=3813R&p_sprak=N

² NGU sitt mineralressurskart: https://geo.ngu.no/kart/mineralressurser_mobil/

³ DMF sitt kartinnsyn: <https://minit.dirmin.no/kart/>

⁴ Bamble Nikkelgruver:

<https://geo.ngu.no/api/faktaark/mineralressurser/visProvins.php?objid=18912&lang=nor>

⁵ Roslandsdalen:

https://geo.ngu.no/api/faktaark/mineralressurser/vislmiNasOreOmr.php?objid=5687&p_spraak=N

⁶ Vågøy:

https://geo.ngu.no/api/faktaark/mineralressurser/vislmiNasOreOmr.php?objid=8479&p_spraak=N

samsvar med gjeldende reguleringsplan, ikke er av betydning for den registrerte forekomsten.

Merknader til plankart

Hensynssoner

Kommunen har valgt å ikke benytte hensynssone c) H590 i arealplanen. Titanforekomsten Ødegårdens Verk er⁷, ifølge Norges geologiske undersøkelse (NGU), av nasjonal betydning. I forslag til plankart er deler av området omfattet av hensynssone for landskap (H550). DMF mener at hensynssone H590 bør tas inn i plankartet for dette forekomstområdet med tilhørende retningslinjer som hindrer utbygging eller tiltak som vanskeliggjør senere utvinning av mineralske ressurser.

Arealformål

DMF registrerer at det er kun ett område som er avsatt til råstoffutvinning i plankartet, ved Askelova. Bamble kommune opplyser om at de har svært små ressurser av sand og grus og at ingen forekomster anses som viktige for uttak i større sammenheng. Kommunen vil heller ikke foreta nye vurderinger i forbindelse med utarbeidelse av kommuneplanens arealdel. Det blir derfor uklart om det er satt av tilstrekkelig areal til fremtidig planlagte uttak som kan forsyne kommunen med byggeråstoff i fremtida. Som nevnt under våre merknader til konsekvensutredningen, minner vi om at alle forekomster av arealressurser må vurderes, og ikke kun grusforekomster.

Rønningsåsen masseuttak

DMF har registrert ett uttak i kommunen, Rønningsåsen masseuttak. Det ble gitt driftskonsesjon til uttaket 23.12.2019. Det foreligger reguleringsplan for området. I både reguleringsplanen og i forslag til kommuneplanens arealdel, er uttaksområdet vist med næringsformål. Generelt bør areal hvor det drives masseuttak settes av med formål råstoffutvinning. Ettersom det har vært og planlegges videre uttak i området ut over planperioden, er det viktig at arealplanverket gjenspeiler faktisk arealbruk. DMF vurderer at planlagt arealbruk og tidshorisont for uttaket tilsier at kommunen bør avsette arealet der det skal drives masseuttak til arealformål råstoffutvinning.

Merknader til bestemmelsene

Punkt 2.1.1 setter føringer på hvilke tiltak etter plan- og bygningslovens §20-1 som ikke kan finne sted før det er utarbeidet reguleringsplan for området. Her er bokstav k) *vesentlige terrenginngrep* inkludert. DMF mener dette ivaretar plankrav om masseuttak. En reguleringsplan vil bidra til at uttaket skjer i forsvarlige former der hensynet til miljø og samfunn kan vurderes og ivaretas.

For arealformål råstoffutvinning er det foreslått følgende bestemmelse i punkt 3.1.7: «*Område ved Askelova skal nyttes til råstoffutvinning.*»

DMF anbefaler å sette føringer på hva som skal ivaretas i regulering av uttaksområder. Ved å endre formålet for Rønningsåsen i plankartet vil også bestemmelsene til formålet gjøres gjeldene for dette uttaket. For alle uttak bør kommunen stille krav som ivaretar utredning av landskapsvirkninger og innarbeidelse av avbøtende tiltak undervegs i drift av masseuttak og med tanke på ønsket etterbruk. Vi oppfordrer også

⁷ Ødegårdens Verk:

https://geo.ngu.no/api/faktaark/mineralressurser/vislmiNasOreOmr.php?objid=12382&p_spraak=N

kommen til å ta inn følgende eller tilsvarende formulering til bestemmelsen: «*Drift av uttak skal skje i henhold til bestemmelser i mineralloven med gjeldende forskrifter, samt vilkår i tillatelse etter loven. Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) er myndighet etter mineralloven.*»

DMF minner om at mineralloven stiller krav om meldeplikt for uttak over 500 m³, og at uttak over 10 000 m³ krever driftskonsesjon.

DMF oppfordrer også kommunen til å vurdere følgende krav i utforming av bestemmelsene til ny arealdel: «*Det skal tas hensyn til registrerte mineralforekomster ved alle byggetiltak. Der forekomster med byggeråstoff kan bli berørt, skal det vurderes hvordan ressursene kan komme samfunnet til gode før den blir gjort utilgjengelig for fremtidige generasjoner.*» Dette gjelder spesielt dersom kommunen går bort fra bruk av hensynssone for mineralske forekomster.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.

Vennlig hilsen

Dragana Beric Skjøstad
seksjonsleder

Arita Eline Stene
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Karoline Walsøe Egholm

Mottakere:

Bamble kommune Postboks 80 3993 LANGESUND

Kopi til:

Statsforvalteren i Agder Postboks 788 Stoa 4809 ARENDAL